

Udenrigsministeriet: Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966 – Bind II: Bilag**143. P. M. overgivet Sovjetunionens ambassadør den 7. oktober 1961 af statsminister Viggo Kampmann (side 319-320)****Bilag 143****P. M. overgivet Sovjetunionens ambassadør den 7. oktober 1961 af statsminister Viggo Kampmann**

Den 31. august 1961 har Sovjetunionens ambassadør i Danmark på sin regerings vegne over for den danske statsminister gjort rede for den sovjetiske regerings synspunkter vedrørende planerne om inden for NATO's militære kommandostruktur at etablere en underkommando for styrkerne i Danmark og Slesvig-Holsten.

Sovjetregeringen har givet udtryk for, at det tyske bidrag til en sådan fælleskommando, der i henvendelsen beskrives som en ordning, under hvilken de danske og tyske militære styrker inden for området forenes, ville være det danske bidrag overlegent, og at kommandoen derfor ville kunne blive behersket samt udnyttet af Forbundsrepublikkens militære ledelse i strid med Danmarks interesser, hvad der ville kunne få alvorlige følger for Danmark. Sovjetunionens regering kunne ønske at advare om, at oprettelsen af en sådan fælleskommando ville kunne forværre situationen i Østersø- og Nordeuropaområdet alvorligt. I den sovjetiske henvendelse udtryktes der slutteligt håb om, at den danske regering vil være opmærksom på de nævnte betragtninger, som udspringer af de allervenligste følelser over for Danmark, og at regeringen ikke vil gå med til nogen handling, som ville kunne skabe en spændt og farlig situation i Nordeuropa og Østersøområdet, hvorved det tilføjes, at en sådan situation ville kunne berøre Sovjetunionens sikkerhed direkte.

Den danske regering, der sammen med Det udenrigspolitiske Nævn nøje har overvejet den sovjetiske henvendelse, benytter gerne denne anledning til at bekræfte, at også den nærer de allervenligste følelser over for Sovjetunionen og det sovjetiske folk, og til at gøre rede for ovennævnte sags faktiske sammenhæng, idet den håber, at enhver tvivl om karakteren af den planlagte kommandoordning derved kan fjernes. Den planlagte fælleskommando vil ikke indebære en forening af danske og tyske styrker, men vil betyde, at der for de pågældende styrker oprettes fælles kommandoorganer i de øverste led. Den planlagte ordning vil kun træde i kraft i tilfælde af et væbnet angreb imod NATO.

I anledning af de sovjetiske påstande om, at den pågældende kommandoordning som følge af styrkeforholdene vil blive domineret af Forbundsrepublikken Tyskland, ønsker den danske regering at henlede Sovjetunionens regerings opmærksomhed på, at den påtænkte kommandoordning ikke vil blive et bilateralt arrangement mellem Danmark og Tyskland, og at sidstnævnte land allerede af den grund ikke ville kunne komme til at dominere kommandoen. Den påtænkte kommando vil derimod blive en NATO-underkommando under dansk ledelse inden for det militære kommandosystem, der omfatter de europæiske NATO-lande, og hvis øverste militære chef igen er underlagt Det nordatlantiske Råd.

I øvrigt vil den planlagte kommandoordning intet ændre deri, at det er Danmark selv, der i overensstemmelse med reglerne i grundloven afgør, hvornår der i henhold til Atlantpagtens bestemmelser skal anvendes væbnet magt, eller hvornår danske styrker skal stilles under fælleskommandoen.

Med hensyn til de sovjetiske påstande om vesttysk militarisme og revanchisme

(Bilag 143 fortsat)

ønsker den danske regering at udtale, at den som bekendt ikke deler den sovjetiske regerings opfattelse, idet den har fuld tillid til det demokrati, der er vokset frem i Forbundsrepublikken Tyskland efter krigen.

Den danske regering føler det i anledning af Sovjetunionens henvendelse påkrævet på ny at henlede Sovjetunionens regerings opmærksomhed på det forhold, at Den nordatlantiske Traktat har et rent defensivt formål, hvilket er og altid har været forudsætningen for Danmarks medlemskab. Den militære opbygning, som ethvert af medlemslandene foretager inden for NATO's rammer, og enhver NATO-kommandoordning, der etableres, er alene baseret på forsvar og ikke på angreb.

Den danske regering føler sig overbevist om, at Sovjetunionens regering fortsat vil være enig i, at enhver regering har en uafviselig ret og pligt til at foretage sådanne skridt, som efter dens opfattelse er nødvendige for at beskytte landets og befolkningens sikkerhed.

Under sin varetagelse af Danmarks legitime interesser i så henseende er den danske regering sig bevidst, at den ikke har taget, ligesom den ej heller vil tage, noget skridt, der ville kunne bidrage til forværring af den internationale situation i noget område. Tværtimod agter den danske regering overalt, hvor den har medindflydelse, aktivt at virke for international afspænding og bevarelse af freden.

København, den 7. oktober 1961.